

Spoorlijn Sint-Niklaas – Mechelen en omgeving

Naar een gezamenlijke aanpak 2024

Abllo vzw, ProMobiel en Haal De Lijn over de Brug stellen voor:

Naar een gezamenlijke aanpak spoorlijn Sint-Niklaas – Mechelen

1. Situering en probleemstelling dia 3 – 14

2. Naar een gezamenlijke aanpak dia 15 - 35
 1. Wervend aanbod
 2. Goede toegankelijkheid
 3. Verzekerde aansluiting
 4. Ruimtelijke kwaliteit en nabijheid

3. Doorgroeiscenario's dia 36 – 45

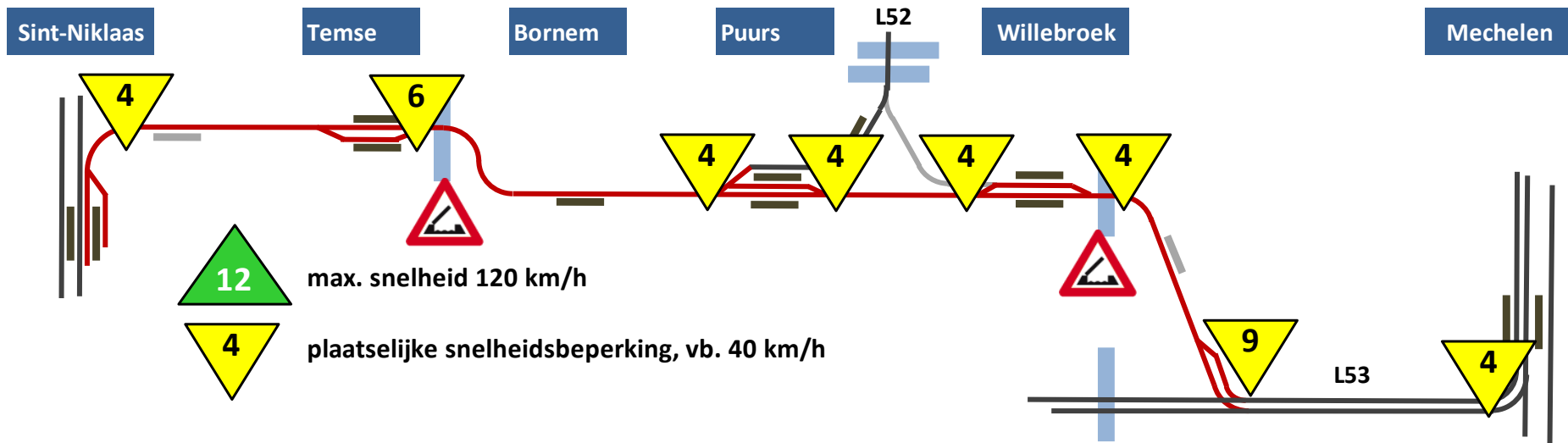

1. Situering en probleemstelling

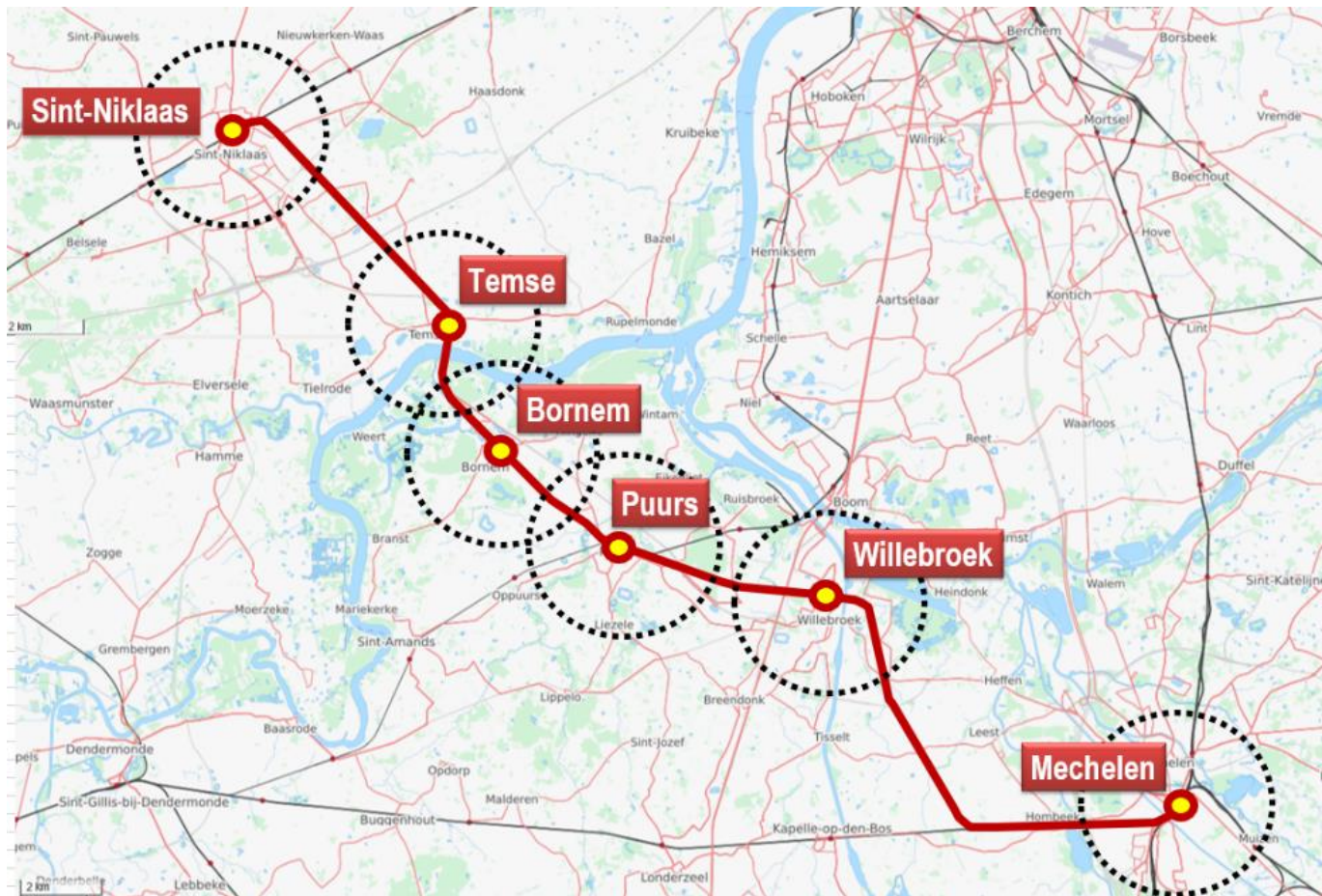
Technische situering spoorlijn Sint-Niklaas – Mechelen

- Afgekort: lijn 54 of L54
- Enkelspoor, twee beweegbare bruggen
- Max. 120 km/h met vaak 40 km/h bij in- uitrit stations
- 3 kV-bovenleiding, 34 km lengte, waarvan 5 km op L53
- Slechts één type treindienst met lokale treinen (L)

Ruimtelijke situering L54

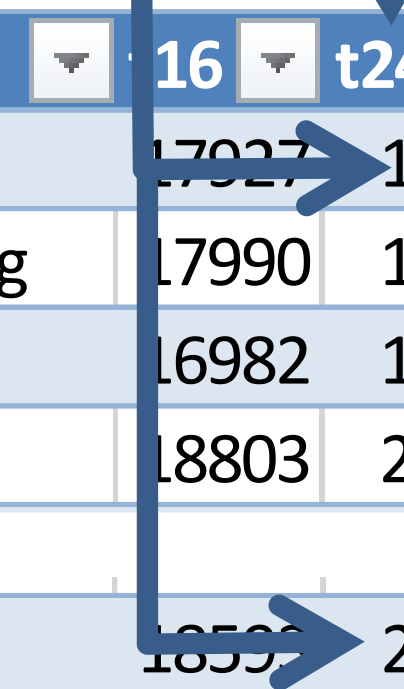
- Ruim 150.000 inwoners (R=2 km) rond de zes stations
- Socio-economische corridor rondom heel de lijn
- Centraal gelegen binnen de *Vlaamse Ruit*

Wegverkeer op de N16 parallel met L54

- Verkeerstelling 2016, voertuigen per 24 uur
- 40.000 voertuigen twee richtingen samen

richting	telpost	gem	t16	t24
Sint-Niklaas	40093	dinsdag	17927	19453
Sint-Niklaas	40093	donderdag	17990	19610
Sint-Niklaas	40093	maandag	16982	18411
Sint-Niklaas	40093	vrijdag	18803	20563
Breendonk	40094	dinsdag	18599	20332
Breendonk	40094	donderdag	19077	20891
Breendonk	40094	maandag	17549	19189
Breendonk	40094	vrijdag	19538	21480

Bevolking groeit en gebruik trein groeit niet

- Treingebruik gaat er relatief op achteruit
- Temse scoort uitermate zwak
- Willebroek idem

Aantal inwoners

geobserveerd (t.m. 2015) en geprojecteerd

	2005	2015	2020	2035
Temse	26.250	29.182	29.948	31.523
Bornem	19.939	20.940	21.273	21.824
Puurs	15.903	17.035	17.342	18.021
Willebroek	22.889	25.446	26.789	29.542

Bron: *Jouw gemeente in cijfers. Agenschap binnenlands bestuur. Statistiek Vlaanderen. Editie 2018.*

Instappers

gemiddelde werkdag oktober

	2005	2015	2019
Temse	542	612	674
Bornem	758	698	830
Puurs	1.529	1.200	1.516
Willebroek	670	514	608

Bron: *Reizigerstellingen NMBS 2005, 2015 en 2019*

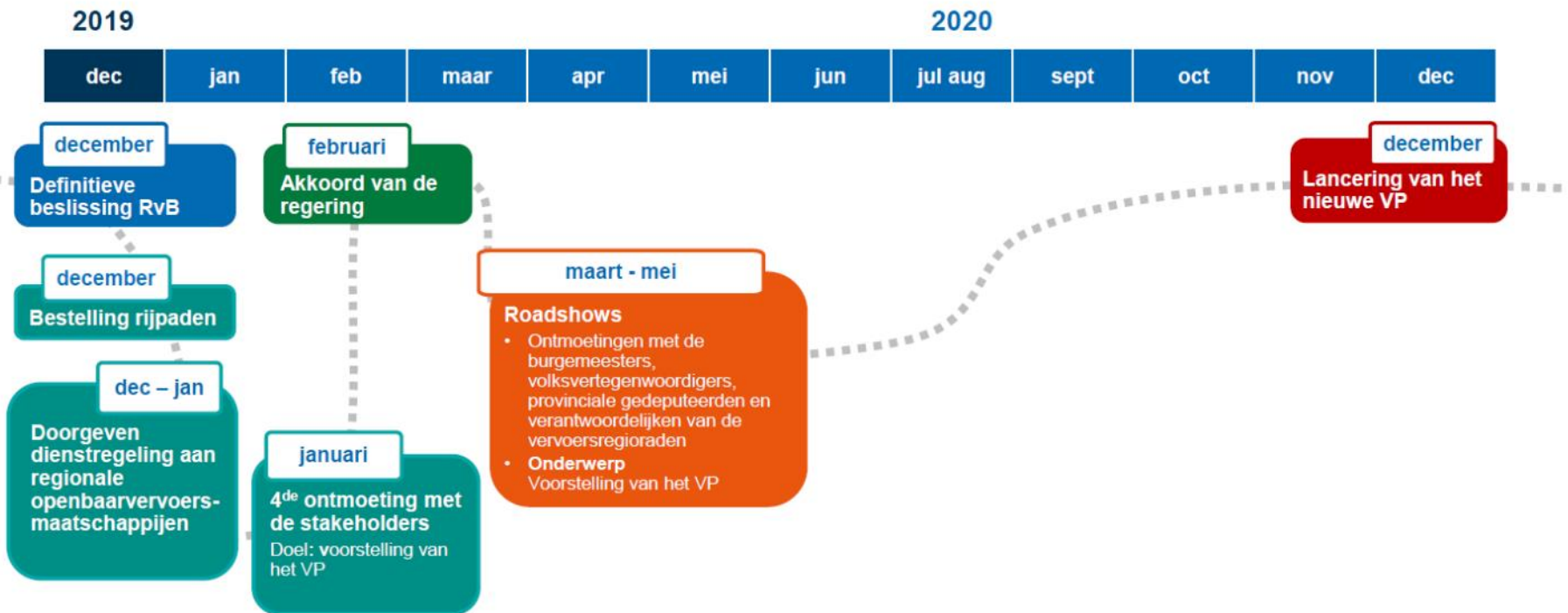
NMBS kondigde in 2020 niets aan voor lijn 54 en omgeving

- Stappenplan introductie vervoersplan 2021 – 2023 (NMBS):

nmbs
snbc

Planning

Vervoerregio's doen niets met L54 en omgeving

Treinnet

- Vormt de ruggengraat van het openbaar vervoer in Vlaanderen
- Staat in eerste instantie in voor de internationale, intergewestelijke en interregionale verbindingen
- Federale bevoegdheid, de vervoerregio **adviseert**

Kernnet

- Vervoerslaag op grote assen met hoge vervoersvraag
- Bussen en trams tussen de grote woonkernen
- Vlaamse bevoegdheid, de vervoerregio **adviseert**

Aanvullend net

- Aanvoerassen naar het kernnet en het treinnet
- Bussen tussen kleinere steden gemeenten
- Vlaamse bevoegdheid, de vervoerregio **beslist**

Vervoer op maat

- Flexibele en vraaggestuurde vervoersoplossingen voor specifieke (individuele) vervoersnoden
- Open gebruikers en doelgroepen
- Vlaamse bevoegdheid, de vervoerregio **beslist**

Slechte aansluitingen en magere frequentie

- Naar Gent: 16 minuten overstap
- Slechts één verbinding per uur

Vertrek op 4 feb 2020

10:11   11:07
56min, 1 overstap

11:11   12:07
56min, 1 overstap

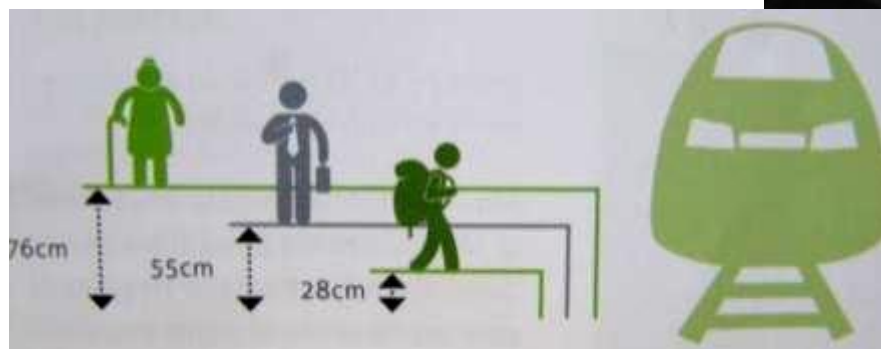
12:11   13:07
56min, 1 overstap

13:11   14:07
56min, 1 overstap

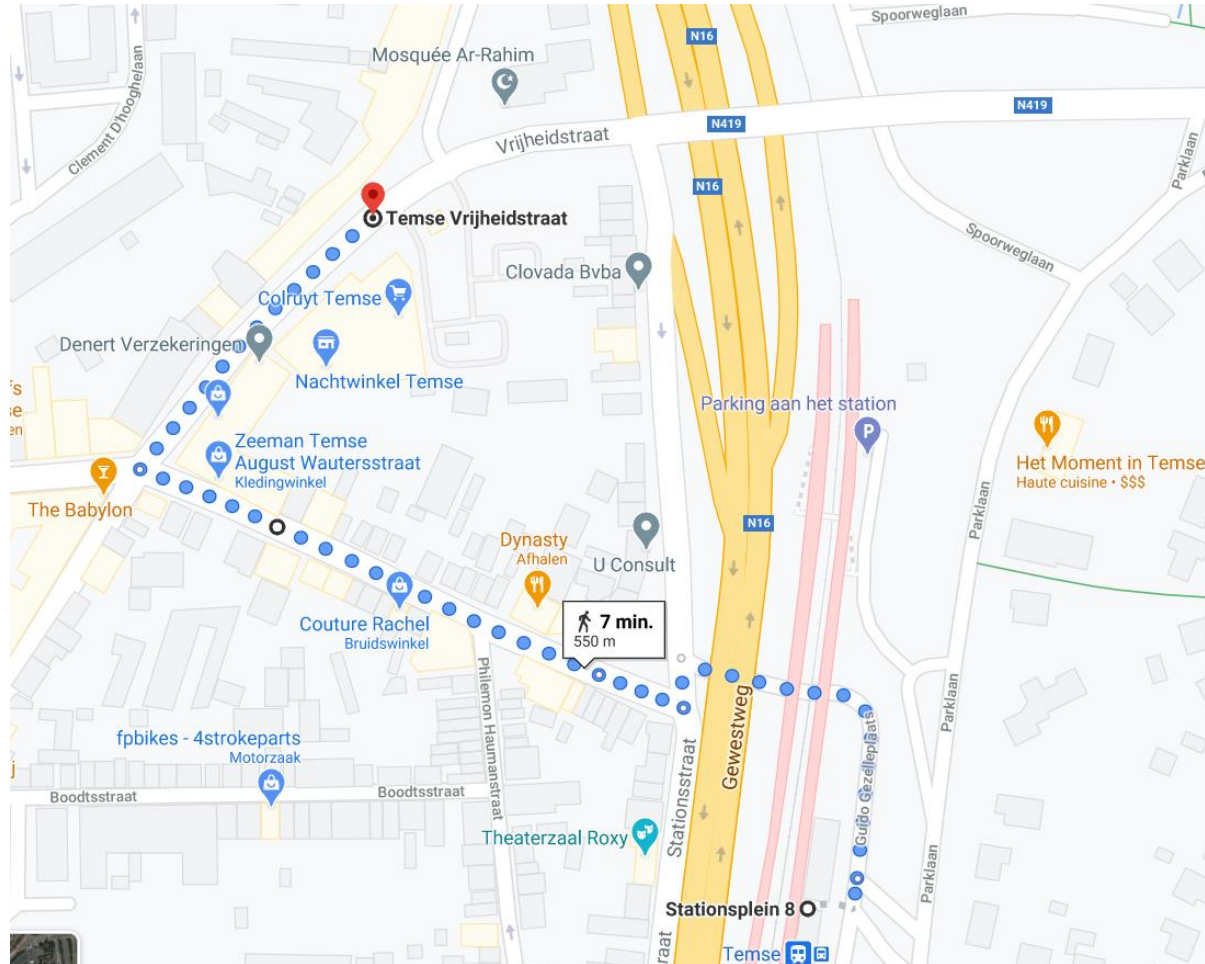
Slechte toegankelijkheid trein – perron

- Nog veel treinen met hoge vloer, tot 125 cm boven spoor
- Drie verschillende perronhoogten boven spoor:
 - Sint-Niklaas: 76 cm
 - **Temse: 28 cm**
 - **Bornem: 55 cm**
 - **Puurs: 28 cm**
 - **Willebroek: 55 cm**
 - Mechelen: 76 cm

Geen klantvriendelijke toegang naar het perron

- Vb. Temse, tussen bushalte en treinperron: 550 meter lopen

Onvoldoende samenwerking gericht op vernieuwing

- Federaal niveau
- Vlaanderen
- Infrabel
- NMBS
- Gemeenten
- Provincies

Korte termijn, tegen eind 2023 vernieuwing haalbaar (zie deel 2):

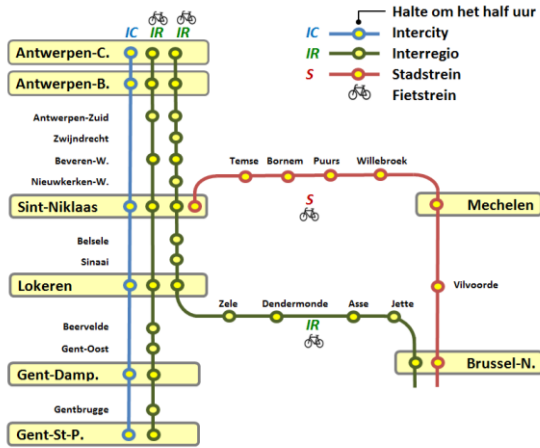
- treinen **om het half uur**,
- betere **toegankelijkheid** van treinen en perrons,
- betere **aansluitingen** met fiets, bus en trein

Op middellang termijn (deel 3):

- Betere gezamenlijke **totaalaanpak L54 en omgeving**
-

2. Naar een gezamenlijke aanpak

1. Wervend aanbod

2. Goede toegankelijkheid

3. Verzekerde aansluitingen

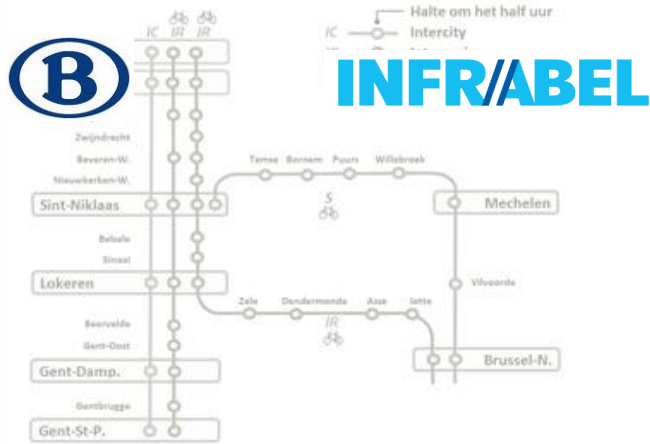

4. Ruimtelijke kwaliteit + nabijheid

Samenwerking: wie doet wat?

2.1 Wervend aanbod

2.2 Toegankelijkheid trein-perron-omgeving

2.3 Verzekerde lokale aansluitingen

2.3 Ruimtelijke kwaliteit + nabijheid

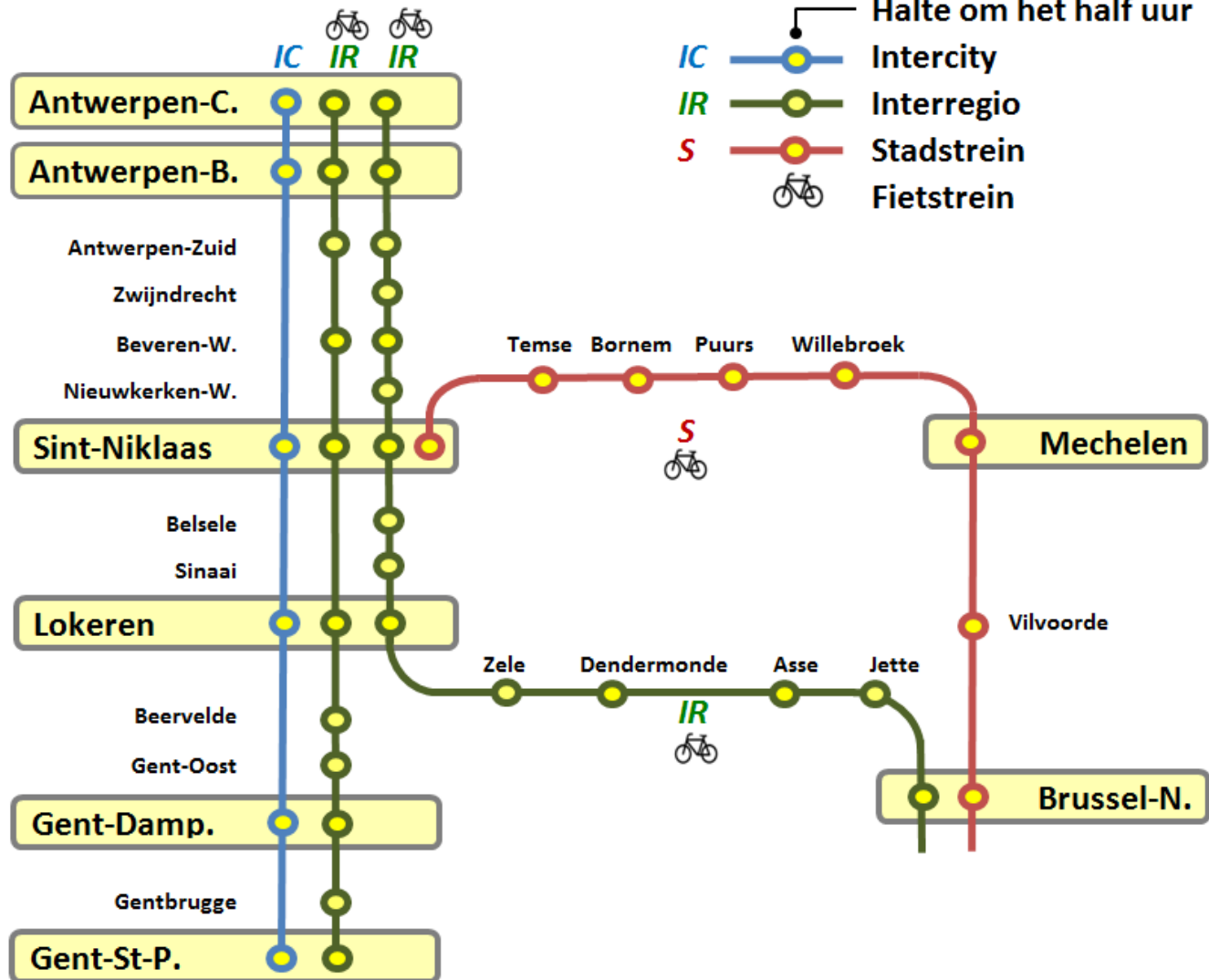

2.1. Wervend aanbod

- Trekker: FOD Mobiliteit samen met NMBS en Infrabel

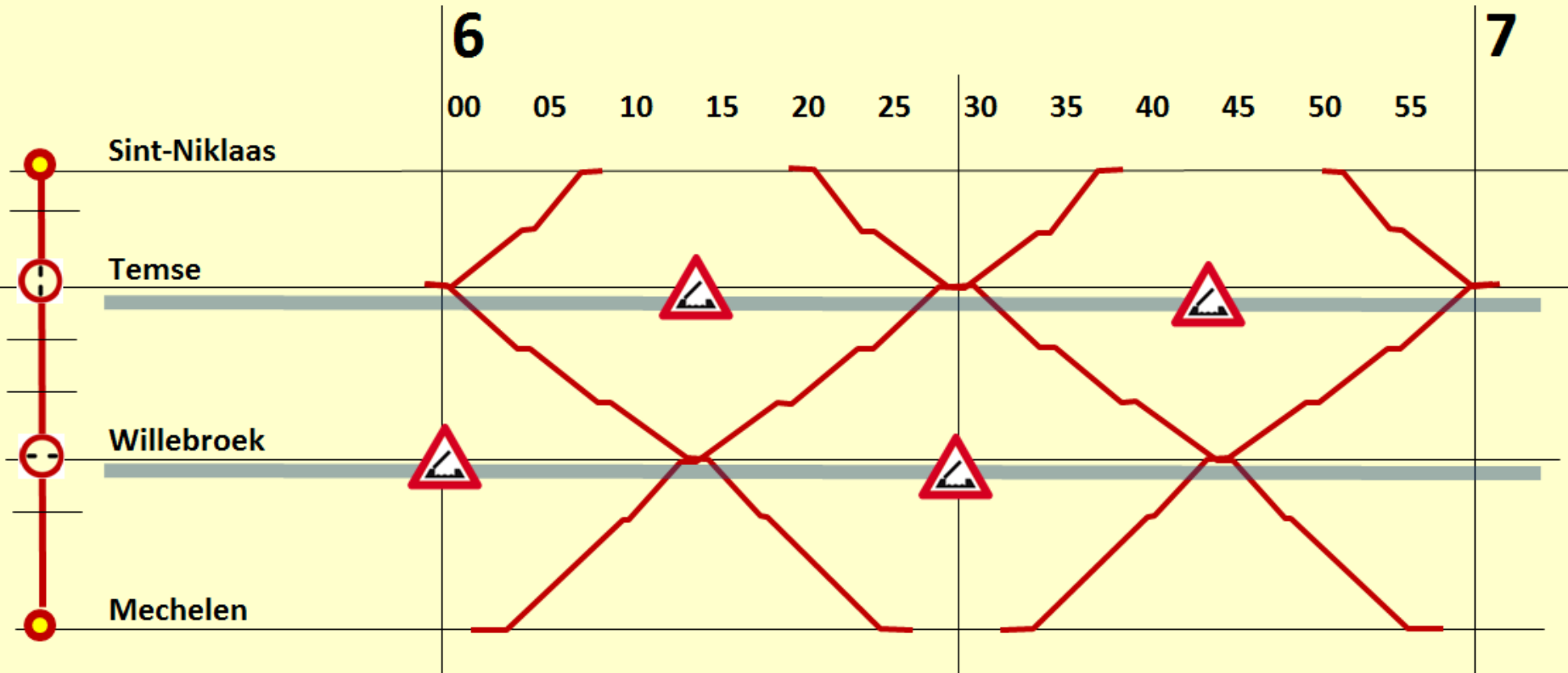

INFRABEL

Haalbaar op korte termijn: om het half uur 7/7 dagen

- Om het half uur rijden = om het kwartier kruisen
- Kruisen in stations waar reeds dubbel spoor ligt
- Nabij bruggen met enkelspoor = ruime tijd voor scheepvaart

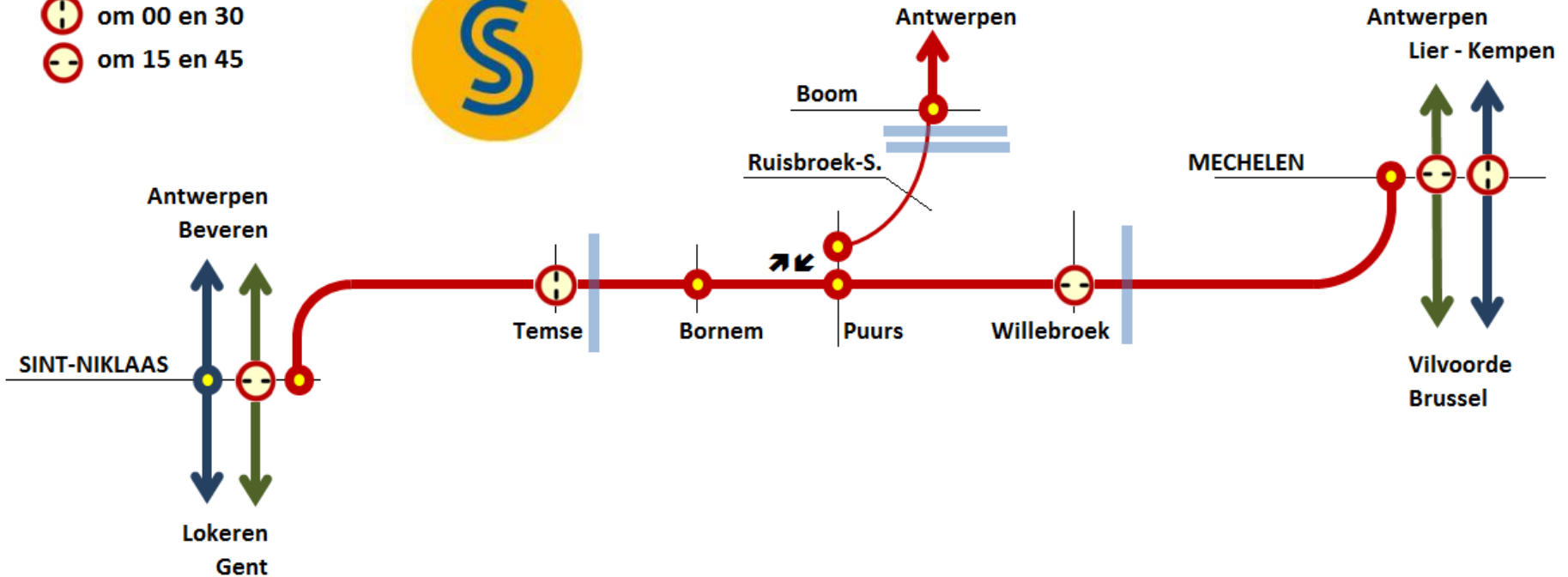

Basisscenario

- Om het half uur op lijn 54
- Introductie merk S-trein
- *Synchromobiliteit* met klokvaste knooppunten waar treinen elkaar kruisen om 00 en 30 of om 15 en 30

- om 00 en 30
- om 15 en 45

Marktgerichte uitbreiding S-trein in combinatie met fiets

- Zoals op de waterbus:

Zorg voor toegankelijk aanbod

- Klokvast bedieningspatroon, om het half uur, 7/7
- Aan drukte aangepaste treinlengte
- Eén kwaliteitslabel 'S-trein', dus geen P-treinen meer

Klein-Brabantlijn

Sint-Niklaas - > Mechelen

km		<i>rijdt</i>	12345	12345	1-7	12345	1-7		1-7	1-7	1-7	1-7
0	SINT-NIKLAAS	v	5:23	5:53	6:23	6:53	7:23	daarna	22:23	22:53	23:23	23:53
8,0	Temse	v	5:31	6:01	6:31	7:01	7:31	om	22:31	23:01	23:31	0:01
11,6	Bornem	v	5:35	6:05	6:35	7:05	7:35	het	22:35	23:05	23:35	0:05
15,5	Puurs	v	5:40	6:10	6:40	7:10	7:40	half	22:40	23:10	23:40	0:10
20,8	Willebroek	v	5:46	6:16	6:46	7:16	7:46	uur	22:46	23:16	23:46	0:16
33,5	MECHELEN	a	5:57	6:27	6:57	7:27	7:57	tot	22:57	23:27	23:57	0:27

2.2 Toegankelijke treinen – perrons - omgeving

- Trekker: NMBS en Infrabel samen met lokale instanties

INFRABEL

Willebroek

Toegankelijke treinen

- Alle perrons op 76 cm boven spoor brengen
- Alle treinen met instap op perronniveau

INFRABEL

Toegankelijke perrons

- In nauw overleg met gemeenten en andere partners
- Eerst voor de voetganger-overstapper en zijn activiteiten

Rubigen (Bern)

Toegankelijke perrons

- Alle perrons vlot toegankelijk maken

Toegankelijke omgeving

- In nauw overleg met lokale instanties

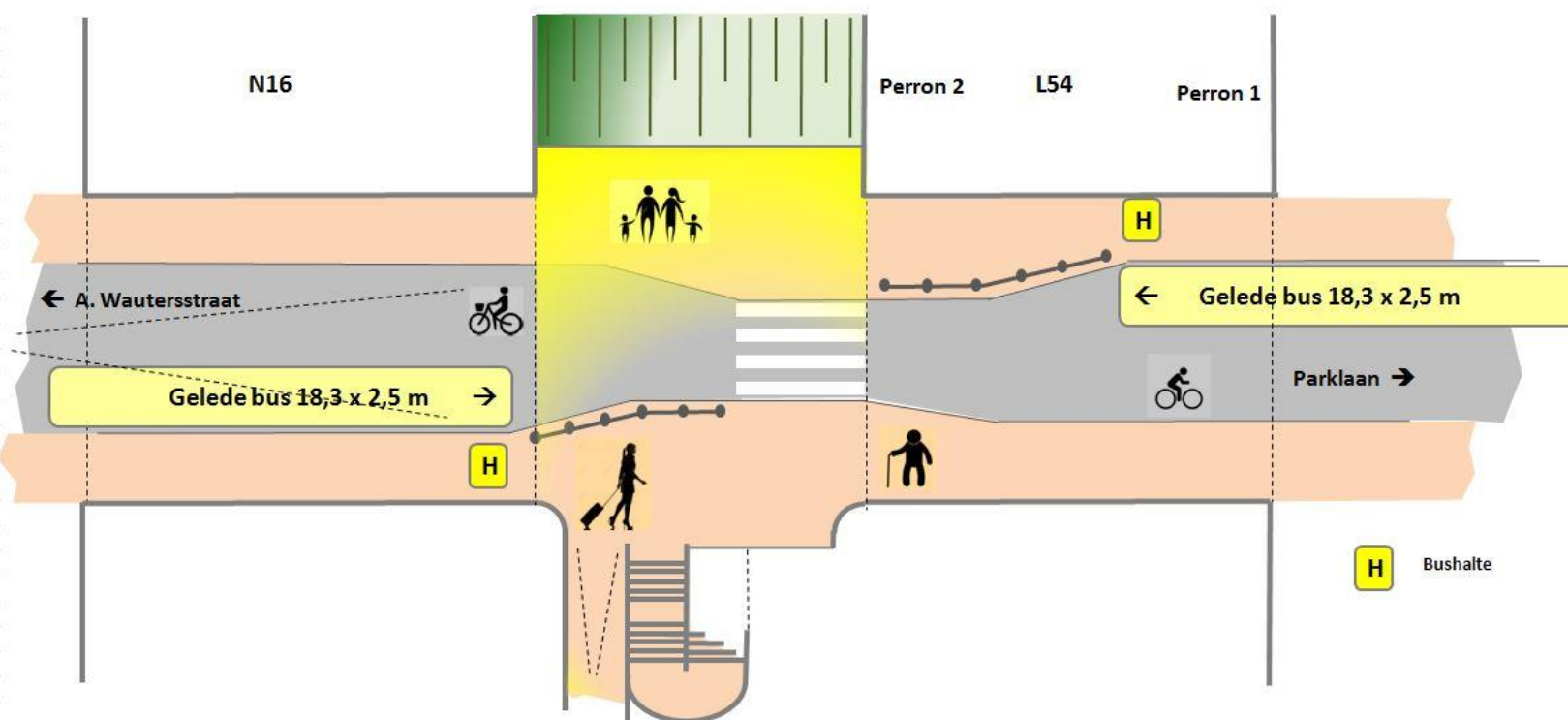
Voorbeeld Temse

Toegankelijke omgeving

- In nauw overleg met lokale instanties

Voorbeeld Temse

2.3 Verzekerde lokale aansluitingen

- Trekker: lokale en provinciale besturen

Stationsomgeving, zorg voor aansluiting

- Bereik stations per fiets 10 X groter dan te voet

© Can Stock Photo

Hoppin, vervoer op maat, aansluiting voor of na de trein

- In nauw overleg met provincies, lokale instanties

Blue-bike

- Aansluiting na de treinrit
- Vogelvrij en voordelig

RATES

BLOG

Blue-bike is...

enjoying life

2.4 Ruimtelijke kwaliteit en nabijheid

- Trekker: lokale en provinciale besturen

De trage weggebruiker als klant beschouwen

- Voldoende ruimte voor perrontoegang

Kansen voor ruimtelijke verdichting

- Gemeente als trekker

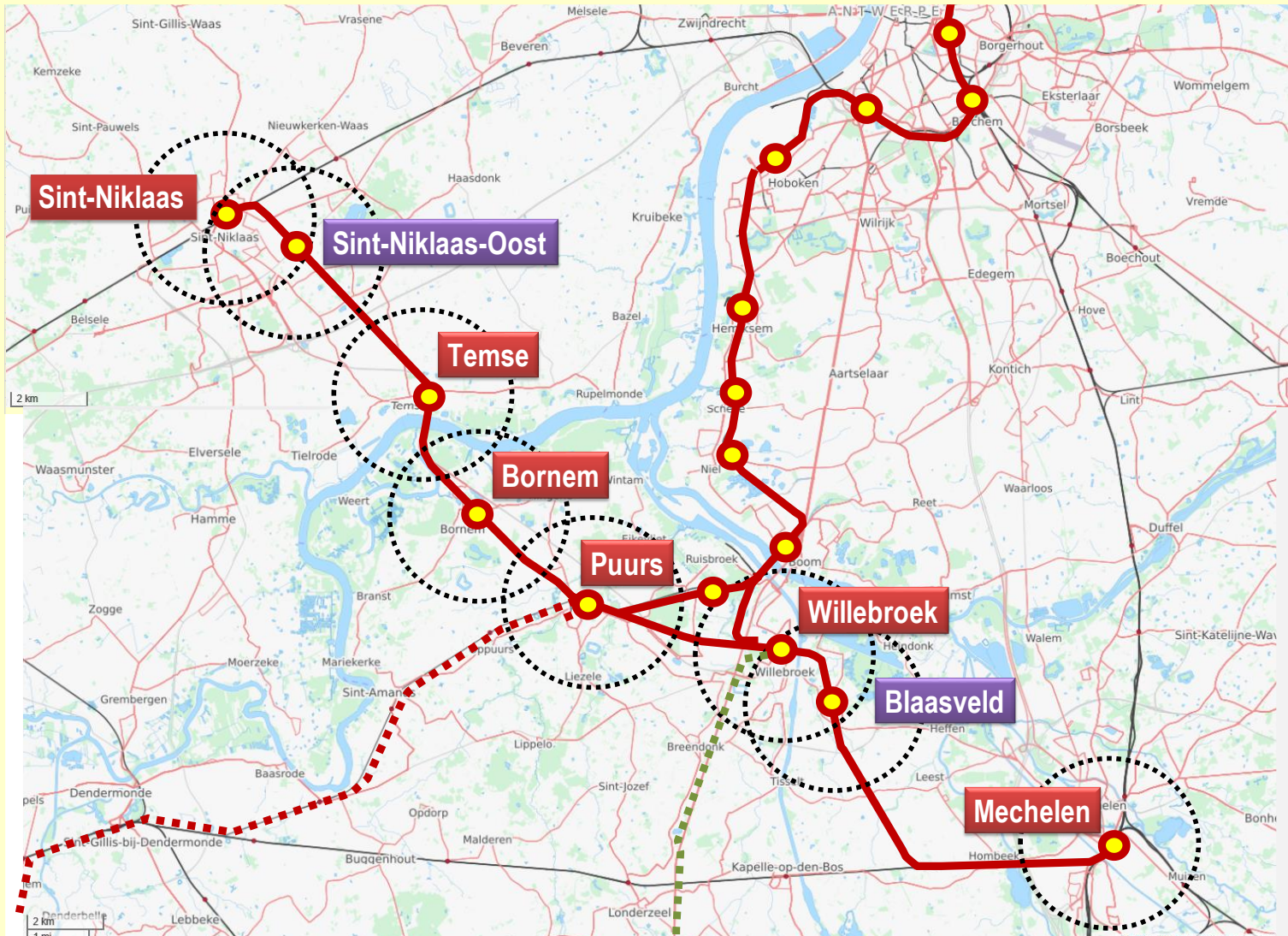

WILLEBROEK

Kansen voor herbestemming station

- Gemeente en NMBS op één lijn?

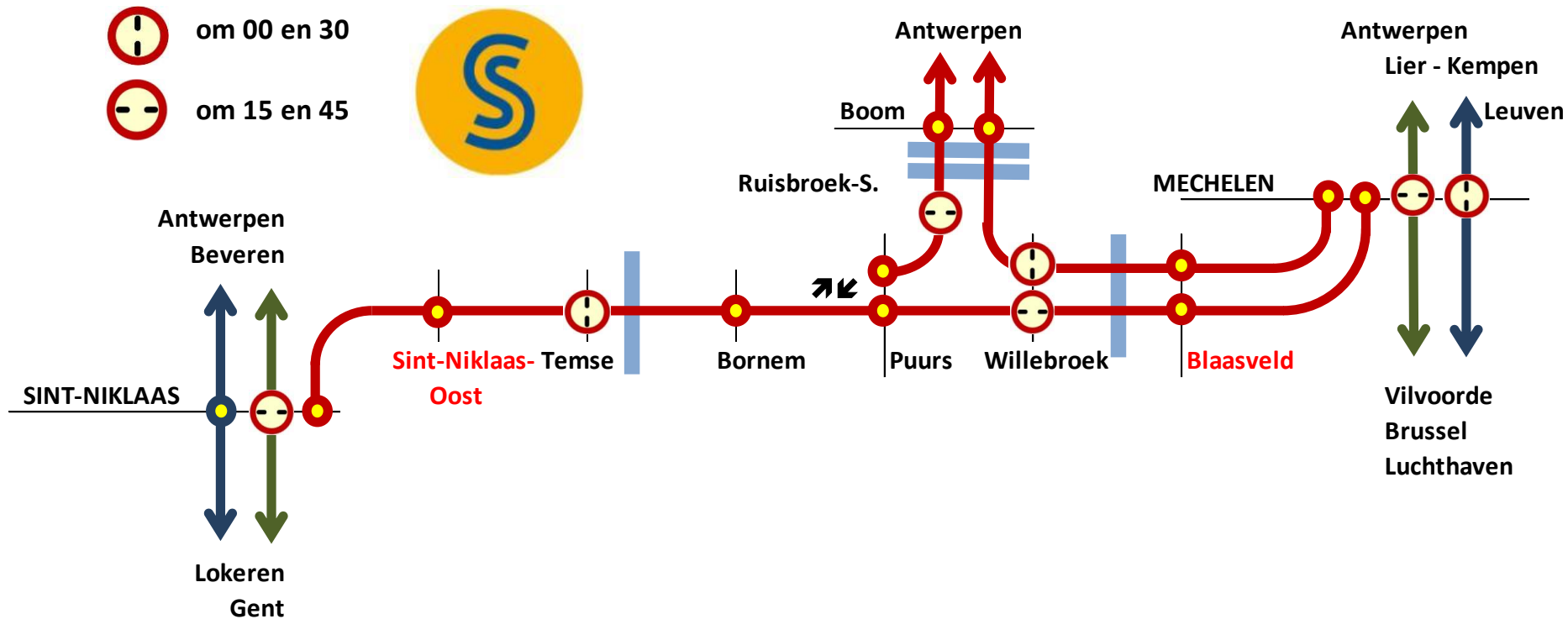

3. Doorgroeiscenario's + bijlagen

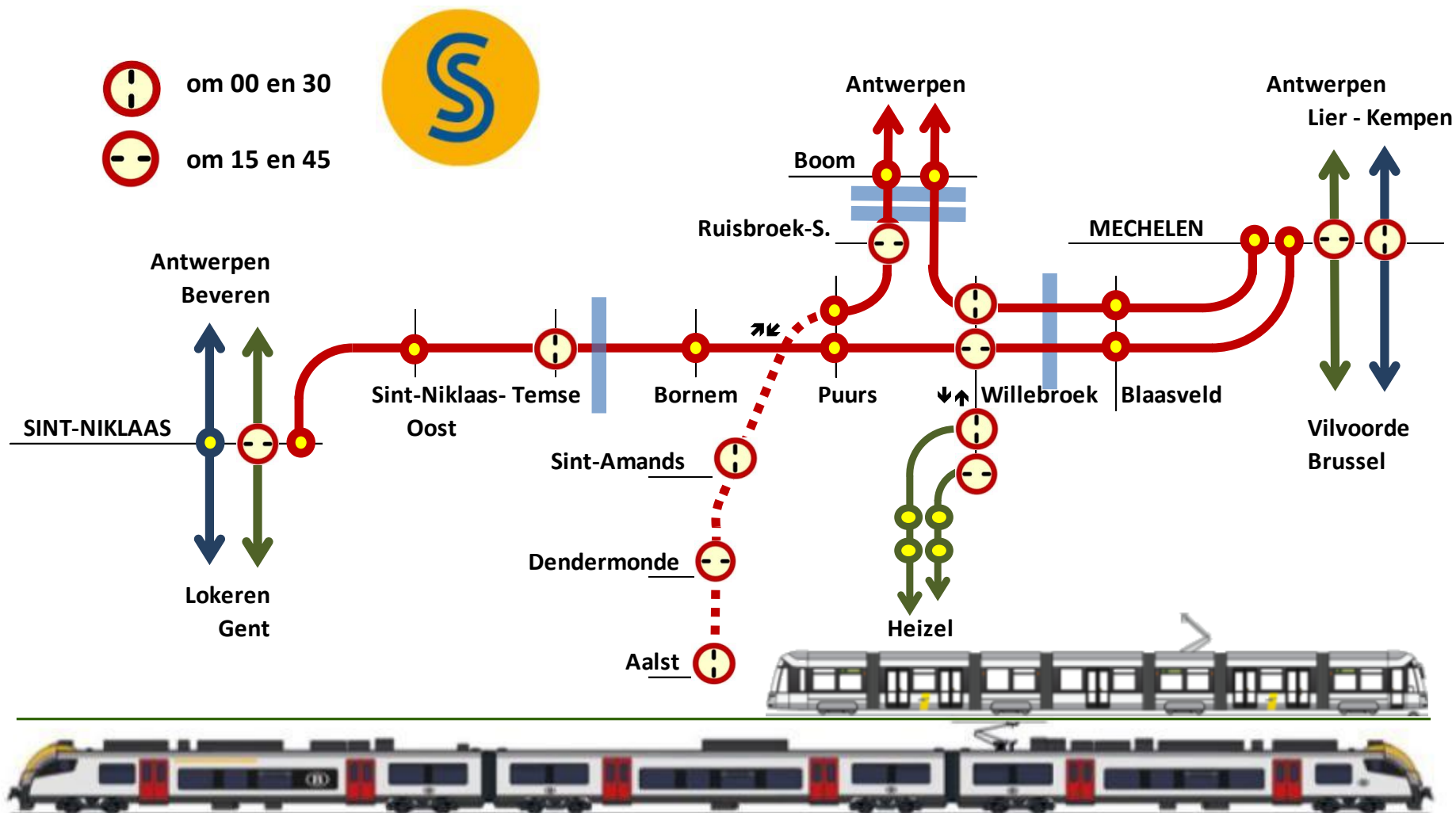
Doorgroeiscenario middellange termijn

- Kwartierdienst op L52 en deel L54
- *Synchro-mobiliteit* met klokvaste knooppunten

Doorgroeiscenario lange termijn

- Doorkoppeling naar Dendermonde en Aalst
- Aansluiting met sneltram Brabantnet

- Wegenknooppunt zonder kwaliteitsvol publiek domein of
- Treinhalte met aansluitend vervoer, publiek domein, school, woonwijken, bedrijven...

De mercatorknoop

WILLEBROEK

NMBS bestudeert mogelijkheden om oude stopplaats te heropenen

Krijgt Blaasveld opnieuw een treinhalte?

Mogelijk komt er terug een stopplaats voor de trein in Blaasveld (Willebroek). Alles hangt af van een studie van de NMBS. Als die positief is, zouden er opnieuw treinen kunnen stoppen in het centrum. Al wordt het zeker nog tot 2021 wachten op een eventuele uitvoering. Ook in Hombeek (Mechelen) voert de NMBS een onderzoek naar een mogelijke heropening van een oude treinhalte.

Al tientallen jaren is er een pleidooi om het 'station' aan de Venusstraat te heropenen. "Dat wordt het zeker niet, want die vroegere stopplaats is definitief met hekken afgesloten. We ma-

Luc Spiessens

Schepen van Mobiliteit (N-VA)

"Als de NMBS-studie positief uitvalt, maken we kans om de stopplaats in Blaasveld-centrum aan café Barbok opnieuw in dienst te nemen."

trein gekomen en stelde vast dat er heel veel nieuwe woningen zijn bijgebouwd en dus jonge gezin-

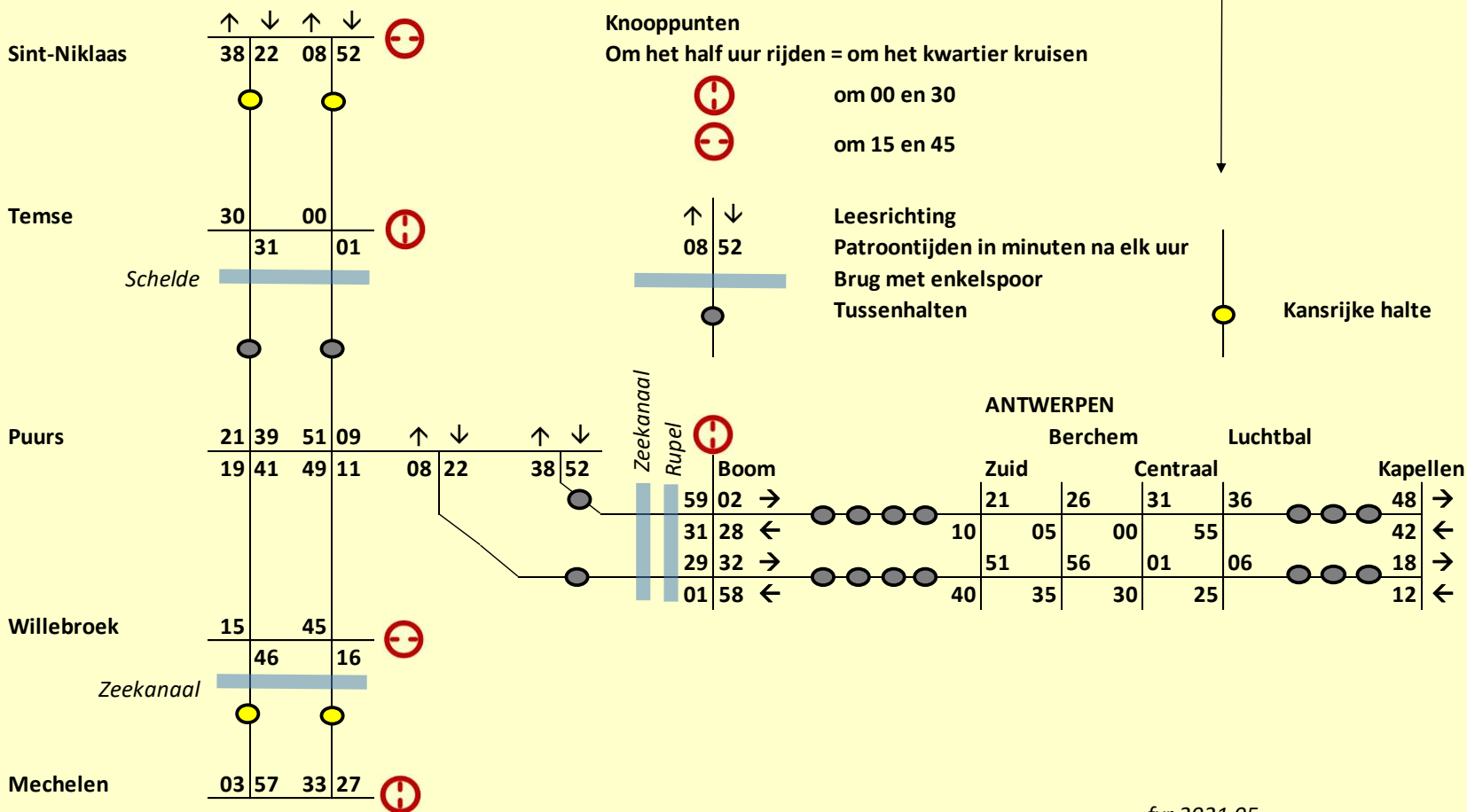
Wordt de vroegere stopplaats in Blaasveld tegenover café Barbok heropend? FOTO: JAN BOEY

Bijlage, S-trein om het half uur is perfect mogelijk

L52 en L54

S-treinen, om het half uur, korte termijn

doorgroeiscenario

fvr 2021 05

Bijlage, Kracht in eenvoud

5:00

		Spoor	
X 5:01	St-Niklaas	1	
X 5:01	Mechelen - Leuven	2	
X 5:31	St-Niklaas	1	
X 5:31	Mechelen - Leuven	2	

6:00

		Spoor	
X 6:01	St-Niklaas	1	
X 6:01	Mechelen - Leuven	2	
6:31	St-Niklaas	1	
6:31	Mechelen - Leuven	2	

7:00

		Spoor	
7:01	St-Niklaas	1	
7:01	Mechelen - Leuven	2	
7:31	St-Niklaas	1	
7:31	Mechelen - Leuven	2	

8:00

		Spoor	
8:01	St-Niklaas	1	
8:01	Mechelen - Leuven	2	
8:31	St-Niklaas	1	
8:31	Mechelen - Leuven	2	

9:00

		Spoor	
9:01	St-Niklaas	1	
9:01	Mechelen - Leuven	2	
9:31	St-Niklaas	1	
9:31	Mechelen - Leuven	2	

10:00

		Spoor	
10:01	St-Niklaas	1	
10:01	Mechelen - Leuven	2	
10:31	St-Niklaas	1	
10:31	Mechelen - Leuven	2	

11:00

		Spoor	
11:01	St-Niklaas	1	
11:01	Mechelen - Leuven	2	
11:31	St-Niklaas	1	
11:31	Mechelen - Leuven	2	

12:00

		Spoor	
12:01	St-Niklaas	1	
12:01	Mechelen - Leuven	2	
12:31	St-Niklaas	1	
12:31	Mechelen - Leuven	2	

13:00

		Spoor	
13:01	St-Niklaas	1	
13:01	Mechelen - Leuven	2	
13:31	St-Niklaas	1	
13:31	Mechelen - Leuven	2	

14:00

		Spoor	
14:01	St-Niklaas	1	
14:01	Mechelen - Leuven	2	
14:31	St-Niklaas	1	
14:31	Mechelen - Leuven	2	

15:00

		Spoor	
15:01	St-Niklaas	1	
15:01	Mechelen - Leuven	2	
15:31	St-Niklaas	1	
15:31	Mechelen - Leuven	2	

Station Temse

16:00

		Spoor	
16:01	St-Niklaas	1	
16:01	Mechelen - Leuven	2	
16:31	St-Niklaas	1	
16:31	Mechelen - Leuven	2	

17:00

		Spoor	
17:01	St-Niklaas	1	
17:01	Mechelen - Leuven	2	
17:31	St-Niklaas	1	
17:31	Mechelen - Leuven	2	

18:00

		Spoor	
18:01	IR+ St-Niklaas	1	
18:01	IR+ Mechelen - Leuven	2	
18:31	IR+ St-Niklaas	1	
18:31	IR+ Mechelen - Leuven	2	

19:00

		Spoor	
19:01	St-Niklaas	1	
19:01	Mechelen - Leuven	2	
19:31	St-Niklaas	1	
19:31	Mechelen - Leuven	2	

20:00

		Spoor	
20:01	St-Niklaas	1	
20:01	Mechelen - Leuven	2	
20:31	St-Niklaas	1	
20:31	Mechelen - Leuven	2	

21:00

		Spoor	
21:01	St-Niklaas	1	
21:01	Mechelen - Leuven	2	
21:31	St-Niklaas	1	
21:31	Mechelen - Leuven	2	

Vertrek

09 december 2020 - 7 december 2021

22:00

		Spoor	
22:01	St-Niklaas	1	
22:01	Mechelen - Leuven	2	
22:31	St-Niklaas	1	
22:31	Mechelen - Leuven	2	

23:00

		Spoor	
23:01	St-Niklaas	1	
23:01	Mechelen - Leuven	2	
23:31	St-Niklaas	1	
23:31	Mechelen - Leuven	2	

00:00

		Spoor	
00:01	St-Niklaas	1	
00:01	Mechelen	2	

X niet zaterdag, zondag en feestdag

Bijlage 10 punten van samenwerking voor stations en omgeving

- 1** Rol van de spoorlijn goed omschreven
 - * personenvervoer
 - * goederenvervoer
 - 2** Uitrusting spoorwegareaal
 - * operationeel en bedrijfseconomisch
 - * klantgericht
 - 3** Rol van het station goed omschreven
 - * lokaal overstappunt
 - * spoorwegknooppunt
 - 4** Toegankelijkheid station en treinen
 - * afstandsgevoeligheid milderen
 - * tijdstipgevoeligheid minimaliseren
 - 5** Stedenbouwkundige integratie
 - * kwaliteitsvol publiek domein
 - * centrale positie in de buurt
 - * mildering barrièrewerking en lawaai
 - 6** Overstapvoorzieningen
 - * loopwegen voor ieder, ook met beperkingen
 - * fietsstalling en parking met dienstverlening
 - * busstation, zoenzones, taxi, deelsystemen
 - 7** Station en buurt vesterken elkaar
 - * verblijfsgebied en nabijheid in verdicht weefsel
 - * stationsgerelateerde functies in de buurt
 - 8** Lokale netwerken voor aansluitend vervoer
 - * loop- en fietsroutes
 - * wegverkeer, bus en auto
 - 9** Duurzame stedenbouw
 - * STOP-principe in de vervoermiddelkeuze
 - * leefbare, veilige en sociale omgeving
 - 10** Duurzame mobiliteit
 - * forse groei treingebruik, personen
 - * daarmee samenhangend aansluitend vervoer
-

Aansluiting door samenwerking

- Fred Van Remoortel

Dank!

Verantwoording

Deze diareeks is opgemaakt voor ABLLO vzw, ProMobiel en Haal De Lijn over de Brug. Deze tijdelijke vereniging wil een drastische opwaardering van spoorlijn 54 en omgeving. Ontwerp van alle materiaal en afbeeldingen zijn van de hand van: Fred Van Remoortel, stedenbouwkundige en ov-mobiliteitsplanner tot aan zijn pensioen in 2018, of ze komen uit open data.

Hij werkte vooral aan ov-planning, waaronder:

- STAR-21-programma, voor- en natransport, voor De Lijn en NMBS.
- Inpassing tram in herinrichting van Woestelaan te Jette in opdracht van Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Réaménagement de la gare de Paris-Austerlitz, voor Sémapa-Parijs.
- Advies 'Toegankelijkheid RER-materieel, voor federaal minister van Mobiliteit, Isabelle Durant
- Ov-studie voor Leuven en omgeving, voor De Lijn Vlaams-Brabant
- Studie herinrichting Bredabaan te Merksem, en herinrichting stationsomgeving station Antwerpen-Berchem, voor stad Antwerpen
- Ov-studie voor Kortrijk en omgeving voor de stad Kortrijk

Fred combineerde deze job van 1981 tot heden als reisbegeleider van chartertreinen en groepsreizen per trein bij Intersoc vzw. Hierdoor kent hij als geen ander de mogelijkheden en de beperkingen en de trends van het personenvervoer per trein:

- op grote schaal, netwerken van Infrabel, CFL, DB, SBB en RFF
 - op microschaal, de werking van stations in hun rol als overstappunt en aansluiting.
-